

Міністерство освіти і науки України

Сумський національний аграрний університет

Факультет *Інженерно-технологічний*

Кафедра *Тракторів, с.-г. машин та транспортних технологій*

Робоча програма (силабус) освітнього компонента

ОК 21 «Сільськогосподарські машини»
(статус освітнього компонента - обов'язковий)

Реалізується в межах освітньої програми: *АгроЯнженерія*
за спеціальністю *208 «АгроЙнженерія»,*
(шифр, назва)

на *першому (бакалаврському)* рівні вищої освіти

Суми – 2022

Розробники:

(підпис)
Олег
(підпис)

Горовий М.В.,
(прізвище, ініціали)

старший викладач
(вченій ступінь та звання, посада)

Калнагуз О.М.,
(прізвище, ініціали)

старший викладач
(вченій ступінь та звання, посада)

Розглянуто, схвалено та
затверджено на
засіданні кафедри
Тракторів, с.-г. машин
та транспортних
технологій
(назва кафедри)

протокол від « 3 » червня 2022 рік № 14

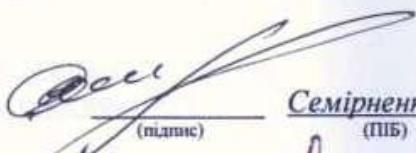
В.п. завідувача
кафедри

(підпис)

Саєнко А.В.
(прізвище, ініціали)

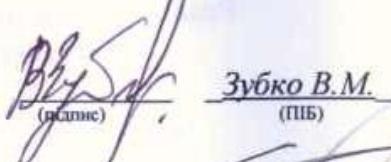
Погоджено:

Гарант освітньої програми

(підпис)

Семірненко Ю.І.
(ПІБ)

В.п. декана факультету,
де реалізується освітня програма

(підпис)

Зубко В.М.
(ПІБ)

Рецензія на робочу програму (додається) надана:

(підпис)

Семірненко Ю.І.
(ПІБ)

(підпис)

Саєнко А.В.
(ПІБ)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

(підпис)

(Тварашук)
(ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: « 14 » липня 2022 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

16.	Мета освітнього компонента:	Мета - формування системних знань і розуміння концептуальних основ управління системами, що полягає у розкритті теоретичних основ проектування та експлуатації великих та складних систем, методів аналізу станів, оцінки їхніх характеристик та ефективності. Завдання - формування понятійного апарату системології, придбання знань про математичні основи описування систем, моделювання та аналіз їхнього функціонування у межах системного підходу; придбання необхідних навичок застосування отриманих знань для вирішення практичних завдань.
17.	Програмні компетентності	ФК-01. Здатність використовувати у фаховій діяльності знання будови і технічних характеристик сільськогосподарської техніки для моделювання технологічних процесів аграрного виробництва. ФК-06. Здатність вибирати і використовувати механізовані технології, в тому числі в системі точного землеробства; проектувати та управляти технологічними процесами й системами виробництва, первинної обробки, зберігання, транспортування та забезпечення якості сільськогосподарської продукції відповідно до конкретних умов аграрного виробництва. ФК-15. Здатність використовувати елементи сучасних агротехнологій. ФК-16. Здатність організовувати та забезпечувати роботу сільськогосподарських машин та енергетичних засобів, що адаптовані до використання в системах точного землеробства.
18.	Програмні результати навчання	ПРН-07. Розв'язувати складні інженерно-технічні задачі, пов'язані з функціонуванням сільськогосподарської техніки та технологічними процесами виробництва, зберігання, обробки та транспортування сільськогосподарської продукції. ПРН-08. Оцінювати та аргументувати значимість отриманих результатів випробувань сільськогосподарської техніки. ПРН-11. Виконувати експериментальні дослідження роботи сільськогосподарської техніки в конкретних умовах використання здійснювати патентний пошук. ПРН-12. Вибирати машини і обладнання та режими їх роботи у механізованих технологічних процесах рослинництва, тваринництва, первинної обробки сільськогосподарської продукції. Проектувати технологічні процеси та обґрунтовувати комплекси машин для механізованого виробництва сільськогосподарської продукції. Розробляти операційні карти для виконання механізованих технологічних процесів. ПРН-13. Описувати будову та пояснювати принцип дії сільськогосподарської техніки. Вибирати робочі органи машин відповідно до ґрунтово-кліматичних умов та особливостей сільськогосподарських матеріалів. ПРН-15. Визначати показники якості технологічних процесів, машин та обладнання і вибирати методи їх визначення згідно з нормативною документацією ПРН-16. Розуміти принцип дії машин та систем, теплові режими машин та обладнання аграрного виробництва. Визначати параметри режимів роботи гідрравлічних систем та теплоенергетичних установок сільськогосподарського призначення. ПРН-26. Застосовувати обладнання та програмне забезпечення систем точного землеробства у сучасному аграрному виробництві.
19.	Політика ОК	Всі форми порушення академічної добroчесності не толеруються. У випадку виникнення таких подій - реагування відбувається відповідно до нормативної документації щодо академічної добroчесності учасників освітнього процесу в Сумському НАУ (https://snau.edu.ua/viddil-zabezpechenna-yakosti-osviti/zabezpechenna-yakosti-osviti/akademichna-dobrochesnist).
20.	Посилання на курс у системі Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=935

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після закінчення вивчення освітнього компонента (дисципліни) студент буде здатен:	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК (зазначити номер згідно з нумерацією, наведеною в ОП)								Як оцінюється РНД
	ПРН 7	ПРН 8	ПРН 11	ПРН 12	ПРН 13	ПРН 15	ПРН 16	ПРН 26	
Використовувати сільськогосподарську техніку у напрямі рослинництво.	+			+			+		Виконання та захист лабораторної роботи
Проводити монтаж та технічне регулювання машин.		+		+			+	+	Виконання та захист лабораторної роботи
Використовувати сучасне програмне забезпечення для контролю роботи техніки.	+		+	+		+	+		Виконання та захист лабораторної роботи
Розробляти технологічні карти та заходи підвищення надійності, якості роботи техніки.				+	+				Виконання та захист лабораторної роботи
Визначати ефективність роботи машин та визначати оцінку якості виконання робіт у рослинництві.		+			+		+		Виконання та захист лабораторної роботи

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМОПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу						Рекомендована література	
	лекції		пз	лб	самостійна робота			
	2 к.	4 к.с	2 к.	4 к.с	2 к.	4 к.с		
	заоч.	заоч.	заоч.	заоч.	заоч.	заоч.		
Тема 1. Машини для основного обробітку ґрунту. 1. Системи та основні операції механічного обробітку ґрунту. 2. Класифікація та призначення плугів. 3. Робочі органи та типи корпусів. 4. Загальна будова корпусу лемішного плуга. 5. Загальна будова машин для основного обробітку ґрунту.					10	20	[1-53]	
Тема 2. Машини для поверхневого обробітку ґрунту 1. Призначення машин для поверхневого обробітку ґрунту. 2. Робочі органи машин для поверхневого обробітку ґрунту. 3. Борони. Типи борін, робочі органи, іх технічна характеристика і технологічний процес роботи. 4. Культиватори. Класифікація, робочі та допоміжні органи культиваторів. Технічні характеристики культиваторів. Підготовка культиваторів до роботи. 5. Фрези, робочі органи фрез. Призначення, загальна будова та характеристика фрези для суцільного та міжрядного обробітку ґрунту. 6. Котки. Призначення, типи, загальна будова і робота. 7. Призначення, будова та робота комбінованих грунтообробних машин і багатофункціональних комплексів. 8. Призначення і конструкції зчіпок. Технічна характеристика зчіпок.	2	2	2	4	10	20	[1-53]	
Тема 3. Машини для підготовки і внесення добрив. 1. Види добрив та їх технологічні властивості. 2. Способи підготовки і внесення добрив. 3. Технологічні та конструктивні схеми машин. 4. Застосування технологій точного землеробства під час внесення добрив. 5. Напрями розвитку машин для підготовки і внесення добрив 6. Машини для внесення органічних добрив (типи, будова і робочий процес машин; конструктивні особливості робочих органів: роторів, барабанів і бітерів; механізми урухомлення. Гідрообладнання; технологічне налагодження машин; контроль якості роботи; заходи безпеки). 7. Машини для внесення мінеральних добрив (типи, будова, робочий процес і регулювання машин. Конструктивні особливості робочих органів; механізми урухомлення; гідрообладнання; технологічне налагодження машин; контроль якості роботи; заходи безпеки). 8. Машини для внесення рідких і пилоподібних добрив (типи, будова і робочий процес машин; конструктивні особливості робочих органів; гідрообладнання) 9. Машини для внесення рідкого аміаку 10. Машини для внесення рідких комплексних добрив (технологічне налагодження; контроль якості внесення добрив).	2 год 3к.				10	20	[1-53]	

<p>Тема 4. Машини для сівби і садіння.</p> <p>1. Посівні та садильні машини; загальні відомості про посівні та садильні машини.</p> <p>2. Способи сівби, садіння сільськогосподарських культур та їх характеристика.</p> <p>3. Класифікація посівних і садильних машин.</p> <p>4. Агротехнічні вимоги до посівних машин.</p> <p>5. Загальна будова і технологічний процес роботи сівалки.</p> <p>6. Особливості будови широкозахоплювальних агрегатів і комплексів, модульний принцип конструювання. Сівалки, що використовують під час вирощування сільськогосподарських культур за новітніми технологіями.</p> <p>7. Зернові, зерно-трав'яні, рисові та льонові сівалки (призначення сівалок). Їх будова і робота; висівні апарати. Типи висівних апаратів, їх будова, процес роботи та регулювання; насіннепроводи, типи, характеристика; сошники, призначення, типи та конструктивні особливості. Загортачі, їх типи; передавальні механізми. Механізми заглиблення і піднімання сошників. Маркери та слідопокажчики; причіпні та начіпні пристрой. Гідрообладнання. Системи автоматичного контролю і керування сівалок; регулювання сівалок на задану норму висіву; регулювання глибини ходу сошників. Встановлення маркерів; оцінка якості роботи).</p> <p>8. Бурякові, кукурудзяні та овочеві сівалки (призначення, будова, робота сівалок; висівні апарати, їх будова, робота і регулювання; технічна характеристика сівалок; підготовка сівалок до роботи).</p> <p>9. Регулювання глибини ходу сошників.</p> <p>10. Регулювання сівалок на задану норму висіву насіння та задану норму внесення добрив.</p> <p>11. Розрахунок вильоту маркерів</p> <p>12. Садильні машини (агротехнічні вимоги до садильних машин; будова і процес роботи картоплесаджалок, розсадосадильних та висадко-садильних машин. Будова і робота робочих органів садильних машин; підготовка садильних машин до роботи; оцінювання якості роботи).</p>	2 4 2 4	16 20 [1-53]
<p>Тема 5. Машини для захисту рослин від шкідників і хвороб.</p> <p>1. Призначення та класифікація машин.</p> <p>2. Машини для хімічного захисту рослин</p> <p>3. Протруювачі насіння (методи захисту рослин; Технологічні принципи нанесення отрутохімікатів; класифікація машин для захисту рослин. Агротехнічні вимоги до них; загальна будова, технологічний процес роботи протруювачів. Технологічне налагоджування протруювачів</p> <p>4. Машини для приготування робочих розчинів та заправлення обприскувачів (будова та процес роботи мобільних машин для приготування робочих рідин і заправлення обприскувачів; технологічний процес роботи і регулювання машин).</p> <p>5. Обприскувачі, обпиловачі, аерозольні генератори та фумігатори (технології обприскування, типи машин та їх класифікація; загальна будова обприскувачів; робочі органи та допоміжне обладнання обприскувачів; технологічне налагодження обприскувачів; будова, робота, регулювання аерозольних генераторів; будова, робота, регулювання обпиловачів; будова, робота, регулювання фумігаторів).</p>	10 20	10 20 [1-53]

<p>Тема 6. Машини для заготівлі кормів.</p> <p>1. Завдання та способи заготівлі кормів. Технологія заготівлі кормів.</p> <p>2. Класифікація машин для заготівлі кормів (технологічні властивості трав і силосних культур; способи збирання і заготівлі кормів; основні вимоги до збирання трав; технології заготівлі кормів; класифікація машин для заготівлі кормів;агротехнічні вимоги до машин; комплекс машин та тенденції їх розвитку).</p> <p>3. Косарки, граблі та машини для збирання, перевезення, скиртування сіна (типи косарок, їх робочі органи; різальні апарати, їх типи; урухомники ножів, роторів косарок; технологічні регулювання косарок; оцінювання якості роботи; косарки-плющилки; плющильні вальці, їх типи; технологічне регулювання косарок-плющилок; косарки-подрібнювачі; граблі).</p> <p>4. Будова, робота, технологічна наладка і технічне обслуговування підбирачів-копнувачів, волокуш, підбирачів-скиртоутворювачів, скиртовозів, навантажувачів-скиртокладів</p> <p>5. Будова, робота, технологічна наладка і технічне обслуговування прес-підбирачів</p> <p>6. Машини для заготівлі сінажу, приготування трав'яного борошна (агротехнічні вимоги до механізованого збирання трав на сінаж; технологія заготівлі сінажу; будова і технологічний процес роботи кормозбирального комбайна; робоче обладнання кормозбиральних комбайнів; гідрообладнання кормозбиральних комбайнів).</p> <p>7. Технологічна наладка кормозбиральних комбайнів та правила техніки безпеки під час роботи</p> <p>8. Будова і робота, наладка і технічне обслуговування установок для штучного досушування трав, агрегатів для приготування трав'яного борошна, обладнання для гранулювання та брикетування кормів.</p> <p>9. Силосозбиральні машини (агротехнічні вимоги до механізованого збирання трав та високостебельних культур на силос; технологія закладання силосу; стисла технічна характеристика, будова і робота силосозбиральних машин; робочі органи машин: жатка, силосорізка, транспортери, урухомлювальні та передавальні механізми; характеристика силосозбиральних комбайнів; гідрообладнання силосозбиральних комбайнів; технологічна наладка силосозбиральних комбайнів).</p>					2	2	2	4	10	20	[1-53]
--	--	--	--	--	---	---	---	---	----	----	--------

<p>Тема 7. Машини для збирання зернових, колосових, зернобобових, круп'яних та олійних культур.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Класифікація зернозбиральних комбайнів. 2. Валкові жатки. Зернозбиральні комбайні. 3. Призначення та принцип роботи жатної частини зернозбиральних комбайнів. 4. Робочі органи машин. 5. Призначення та принцип роботи молотарки зернозбиральних комбайнів. 6. Робочі органи машин. 7. Призначення та принцип роботи обладнання для збирання не зернової частини врожаю зернозбиральних комбайнів. 8. Робочі органи машин. 9. Призначення та принципу роботи пристрів для збирання різних культур зернозбиральних комбайнів. 10. Робочі органи машин. 11. Призначення та принцип роботи основної гідросистеми, гідросистеми рульового керування і гідроприводів ходової частини комбайнів. 12. Призначення та принцип роботи електрообладнання та автоматичної системи контролю (АСК) за технологічним процесом роботи зернозбирального комбайна. 	<p>2</p> <p>4</p> <p>2</p> <p>4</p>	<p>10</p> <p>20</p>	<p>[1-53]</p>
<p>Тема 8. Машини для збирання кукурудзи на зерно.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Способи збирання кукурудзи на зерно і агротехнічні вимоги до машин 2. Класифікація машин для збирання кукурудзи 3. Загальна будова і технологічний процес роботи причіпного кукурудзозбирального комбайна 4. Будова основних робочих органів комбайна 5. Особливості будови та технологічного процесу роботи самохідного кукурудзозбирального комбайна 6. Система автоматичного керування і контролю 7. Технологічна налагодження комбайна 8. Оцінювання якості роботи 9. Правила техніки безпеки і технічне обслуговування кукурудзозбиральних комбайнів 10. Машини для очищення і обмолоту качанів (загальна будова, технологічний процес роботи і технологічні регулювання качаноочисника; загальна будова, технологічний процес роботи і технологічні регулювання молотарок качанів) 	<p>2</p> <p>4</p> <p>2</p> <p>4</p>	<p>10</p> <p>20</p>	<p>[1-53]</p>
<p>Тема 9. Машини, агрегати, комплекси для післязбиральної обробки і зберігання врожаю.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Класифікація зерноочисних машин. 2. Призначення та технологічний процес зерноочисних машин. 3. Робочі органи машин. 4. Класифікація зерносушарок, зерноочисних 5. Призначення та технологічний процес зерносушарок та їх робочі органи машин. 6. Класифікація зерноочисних комплексів. 7. Призначення та технологічний процес зерноочисних комплексів та їх робочі органи машин. 	<p></p> <p></p> <p></p> <p></p>	<p>20</p> <p>20</p>	<p>[1-53]</p>

<p>Тема 12. Меліоративні машини.</p> <p>1. Сільськогосподарська меліорація – сучасний стан та перспективи розвитку. 2. Розвиток меліорації у світі 3. Розвиток меліорації в Україні 4. Види меліоративних робіт 5. Машини для підготовки земель до освоєння і культуртехнічних робіт 6. Класифікація машин для культуртехнічних робіт. 7. Будова машин для культуртехнічних робіт 8. Машини для прокладання відкритих каналів (каналокопачі) 9. Машини для розрівнювання кавальєрів, планування дна і укосів 10. Машини для закріплення (стабілізації) укосів 11. Машини для влаштування протифільтраційних покріттів</p>						10	20	[1-53]
<p>Тема 13. Машини для зрошення.</p> <p>1. Класифікація машин для зрошення. 2. Технологічний процес роботи машини для поверхневого зрошення. 3. Технологічний процес роботи машини для підгрунтового зрошення. 4. Робочі органи машин для зрошення. 5. Системи краплинного зрошення. 6. Класифікація систем краплинного зрошення 7. Принципова схема системи краплинного зрошення 8. Класифікація основних типів насосних станцій систем краплинного зрошення 9. Основні типи фільтрів для систем краплинного зрошення 10. Фертигація в системах краплинного зрошення 11. Пластмасові трубопроводи систем краплинного зрошення 12. Крапельниці систем зрошення 13. Машини для зрошення 14. Способи зрошення. 15. Класифікація машин для поливу і насосних станцій. 16. Далекоструминні дощувальні апарати. 17. Насосні станції. 18. Дощувальні машини і установки. 19. Технологічне налагодження дощувальних машин.</p>	2	2	2	2			10	20 [1-53]
Всього	12	18	12	22	156	260		

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять</u> , консультацій)	Кількість годин <i>2к/4к</i>	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)	Кількість годин <i>2к/4к</i>
ДРН 1.	Лекція-розповідь з поясненням, лекція-презентація з демонстрацією та використанням інтерактивних технологій. Практичні роботи з розрахунками за індивідуальним завданням. Тестування (опитування), з використанням учебових і контролюючих тестів.	2 / 4	Опрацювання опорних конспектів лекцій та робота з книгою. Вивчення матеріалу для самостійного опанування. Конспектування. Виконання завдань практичних робіт, виконання яких розпочато на контактному занятті. Підготовка реферату та презентації згідно індивідуального завдання. Самооцінка знань.	10 / 20
ДРН 2.	Лекція-розповідь з поясненням, лекція-презентація з демонстрацією та використанням інтерактивних технологій. Практичні заняття з розрахунками за індивідуальним завданням. Тестування (опитування), з використанням учебових і контролюючих тестів.	2 / 2	Опрацювання опорних конспектів лекцій та робота з книгою. Вивчення матеріалу для самостійного опанування. Конспектування. Виконання завдань практичних робіт, виконання яких розпочато на контактному занятті. Підготовка реферату та презентації згідно індивідуального завдання. Самооцінка знань.	10 / 20
ДРН 3.	Лекція-розповідь з поясненням, лекція-презентація з демонстрацією та використанням інтерактивних технологій. Практичні роботи з розрахунками за індивідуальним завданням. Тестування (опитування), з використанням учебових і контролюючих тестів.	2 / 4	Опрацювання опорних конспектів лекцій та робота з книгою. Вивчення матеріалу для самостійного опанування. Конспектування. Виконання завдань практичних робіт, виконання яких розпочато на контактному занятті. Самооцінка знань.	10 / 20
ДРН 4.	Лекція-розповідь з поясненням, лекція-презентація з демонстрацією та використанням інтерактивних технологій. Практичні роботи з розрахунками за індивідуальним завданням. Тестування (опитування), з використанням учебових і контролюючих тестів.	2 / 2	Опрацювання опорних конспектів лекцій та робота з книгою. Вивчення матеріалу для самостійного опанування. Конспектування. Виконання завдань практичних робіт, виконання яких розпочато на контактному занятті. Підготовка реферату та презентації згідно індивідуального завдання. Самооцінка знань.	10 / 20
ДРН 5.	Лекція-розповідь з поясненням, лекція-презентація з демонстрацією та використанням інтерактивних технологій. Практичні роботи з розрахунками за індивідуальним завданням. Тестування (опитування), з використанням учебових і контролюючих тестів.	2 / 4	Опрацювання опорних конспектів лекцій та робота з книгою. Вивчення матеріалу для самостійного опанування. Конспектування. Виконання завдань практичних робіт, виконання яких розпочато на контактному занятті. Підготовка реферату та презентації згідно індивідуального завдання. Самооцінка знань.	16 / 20
ДРН 6	Лекція-розповідь з поясненням, лекція-презентація з демонстрацією та використанням інтерактивних технологій. Практичні заняття з розрахунками за індивідуальним завданням. Тестування (опитування), з використанням учебових і контролюючих тестів.	2 / 2	Опрацювання опорних конспектів лекцій та робота з книгою. Вивчення матеріалу для самостійного опанування. Конспектування. Виконання завдань практичних робіт, виконання яких розпочато на контактному занятті. Підготовка реферату та презентації згідно індивідуального завдання. Самооцінка знань.	10 / 20

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1. Методичне забезпечення:

1. Сільськогосподарські машини. Практикум до виконання лабораторних робіт. Частина 1. "Машини для сівби і садіння сільськогосподарських культур"; Для студентів 2,3 курсів ІТФ зі спеціальності 6.100102 «Процеси, машини та обладнання АПВ», для денної та заочної форм навчання ОКР «БАКАЛАВР». Автори старші викладачі: Горовий М.В., Калнагуз О. М. Протокол № 6. Метод. рада ІТФ від «19» травня 2014 року.

2. «Сільськогосподарські машини». Практикум до виконання лабораторних робіт. Частина 2. "Машини для основного та поверхневого обробітків ґрунту"; Для студентів 2,3 курсів ІТФ зі спеціальності 6.100102 «Процеси, машини та обладнання АПВ», для денної та заочної форм навчання ОКР «БАКАЛАВР». Автори старші викладачі: Зубко В.М., Батюк Л.М., Горовий М.В., Калнагуз О. М. Протокол № 6. Вчена рада ІТФ від «18» травня 2015 року.

3. Сільськогосподарські машини. Практикум з лабораторно-практичних занять. Частина 3. «Машини заготівлі кормів та зернозбиральні комбайні». Для студентів 3 курсу денної та 4 курсу заочної форми навчання спеціальності 6.100102 «Процеси, машини та обладнання аграрного виробництва». Укладачі: к.т.н., доц.. Зубко В.М., ст.викладачі: Горовий М.В., Колодненко В.М., ас. Батюк Л.М. Протокол № 6. Вчена рада ІТФ від «18» травня 2016 року.

4. Сільськогосподарські машини. Практикум до виконання лабораторно-практичних робіт. Частина 4. "Машини для внесення добрив. Машин для захисту рослин від шкідників і хвороб"; Для студентів 2, 1 с.т. курсів ІТФ зі спеціальності 208 «АгроЯнженерія», для денної та 3 курсу заочної форм навчання. Автори: к.т.н., доцент Зубко В.М., старші викладачі: Горовий М.В., Калнагуз О. М. Протокол № 7. Вчена рада ІТФ від « 03 » червня 2019 року.)

5. Сільськогосподарські машини. Практикум з лабораторно-практичних занять для студентів 3 курсу, 2 с.т. курсу (скороченого терміну навчання) денної форми навчання, напряму підготовки: 208 «АгроЙнженерія» та 4 к., 2с.т. курсу заочної форми – Суми: СНАУ, 2020. – 116 с., 93 рис. Укладачі: к.т.н., доц.. Зубко В.М., старші викладачі: Горовий М.В., Калнагуз О.М. (пр.НМР ІТФ №6 від 18.05.2020)

6. Сільськогосподарські машини. Практикум з лабораторно-практичних занять для студентів 3 курсу, 2 с.т. курсу (скороченого терміну навчання) денної та 4 курсу заочної форм навчання, галузь знань: 20 «Аграрні науки та продовольство», напряму підготовки: 208 «АгроЙнженерія» Суми: СНАУ, 2020. – 107 с., 84 рис. Укладачі: к.т.н., доц.. Зубко В.М., старші викладачі: Горовий М.В., Калнагуз О.М.; зав. навчальною лабораторією Батюк Л.М. (НМР ІТФ №3 від 14.12.2020; Вчена рада СНАУ №6 від 21.12.2020).

7. Сільськогосподарська техніка. Практикум (частина 1) для студентів 1 курсу, галузі знань: 20 «Аграрні науки та продовольство»; спеціальність: 208 «АгроЙнженерія»; ступінь вищої освіти: «Молодший бакалавр»; початкового (короткий цикл) рівня вищої освіти кваліфікації: «Молодший бакалавр з агроЙнженерії»; очної форми навчання. – Суми: СНАУ, 2022 рік. (125 стор) Укладач: д.т.н., проф. Зубко В.М., ст. викладачі: Горовий М.В., Калнагуз О.М., Батюк Л.М.; (МР СНАУ №4 від 17.02.2022).

6.2. Посібники, підручники:

1. Васильев Б.А. та ін. Меліоративні машини. – М.: Колос, 1980. – 351с.
2. Войтюк Д.Г., Гаврилюк Г.Р. Сільськогосподарські машини. – К.: Урожай, 1994. – 448 с.
3. Войтюк Д.Г., Дубровін В.О., Іщенко Т.Д. Сільськогосподарські та меліоративні машини – К.: Вища освіта, 2004. – 544 с.
4. Грінь О.М. Механізація виробництва овочів.– К.: Урожай, 1990.–192 с.
5. Марченко В.І. Сільськогосподарські машини. – Вища шк., 1999.–344 с.
6. Карпенко А.Н., Халанский В.М. Сельскохозяйственные машины. – М.: Колос, 1989. – 519 с.
7. Механізація сільськогосподарського виробництва і захисту рослин: Нав. Посібник / Д.Г Войтюк, І.В. Адамчук, Г.Р. Гаврилюк, О.С. Марченко; За ред. Д.Г. Войтюка. – К.: Вища шк., 1993. – 512 с.
8. Сидоренко А.М., Михайленко Ю.І. Меліоративні машини. – К.: Урожай, 1989. – 280 с.

9. Войтюк Д.Г. Сільськогосподарські машини; підручник [2-е вид.] / Д.Г.Войтюк, Г.Р. Гаврилюк. – Київ: Каравела, 2008. – 552 с.
10. Войтюк Д.Г. Сільськогосподарські машини / Д.Г. Войтюк, Г.Р. Гаврилюк. –Київ: Урожай, 2004. – 448 с.
11. Войтюк Д.Г. Сільськогосподарські та меліоративні машини / Д.Г. Войтюк . –Київ: Вища освіта», 2004. – 543 с.
12. Кленін Н.І. Сільськогосподарські та меліоративні машини / Н.І. Кленін, В.Г. Єгоров - М.: Колос, 2003. – 464 с.
13. Сільськогосподарські машини: підручник / [Д.Г. Войтюк, Л.В. Аніскевич, В.В. Іщенко та ін.]; за ред. Д.Г. Войтюка - Київ: Агроосвіта, 2015.- 679 с.
14. Сільськогосподарські та меліоративні машини / [Войтюк Д.Г., Дубровін В.С., Іщенко Т.Д. та ін.] – Київ: Вища освіта, 2004. – 542 с.
14. Бакум М.В. та ін «Сільськогосподарські машини. Частина 3. Посівні машини». За ред. М.В. Бакума. – Харків, 2005. – 332 с.
15. Бакум М.В. та ін. Сільськогосподарські машини. Частина 2. Машини для внесення добрив. – Харків: ХНТУСГ, 2008. – Т. 1. – 285 с.
16. Бакум М.В. та ін. Сільськогосподарські машини. Частина 2. Машини для внесення добрив. – Харків: ХНТУСГ, 2008. – Т. 2. – 288 с.
17. Машини для обробітки ґрунту та сівби: посібник / За ред Кравчука В.І., Мельника Ю.Ф.– Дослідницьке: УкрНДПВТ ім.Л. Погорілого. – 2009. – 288 с.
18. Машини і обладнання для приготування та внесення добрив: посібник / [Колектив авторів]; за ред. В.І. Кравчука. – Дослідницьке: УкрНДПВТ ім. Л. Погорілого, 2011. – 152 с.
19. Машини для хімічного захисту рослин: посібник. / За ред. Кравчука В.І., Войтюка Д.Г . – Дослідницьке: УкрНДПВТ ім. Л. Погорілого. – 2010. – 184 с.
20. Машини і обладнання для зрошування: посібник / [Колектив авторів]; за ред. В.І. Кравчука, В.А. Сташука. – Дослідницьке: УкрНДПВТ ім. Л. Погорілого, 2011. – 112 с.
21. Машини для збирання зернових та технічних культур: посібник / За ред Кравчука В.І., Мельника Ю.Ф.– Дослідницьке: УкрНДПВТ ім.Л. Погорілого. – 2009. – 296 с.
22. Машини, агрегати та комплекси для післязбиральної обробки і зберігання зернових культур: посібник / [Колектив авторів]; за ред. В.І. Кравчука, В.А. Сташука. – Дослідницьке: УкрНДПВТ ім. Л. Погорілого, 2011. – 224 с.
23. Машини для заготівлі та приготування кормів: посібник / За ред Кравчука В.І., Мельника Ю.Ф.– Дослідницьке: УкрНДПВТ ім.Л. Погорілого. –2009. – 136 с.

6.3. Допоміжна:

1. Яцун С.С., Довжик М.Я. Сільськогосподарські та меліоративні машини. Основи теорії та розрахунку робочих органів – Суми: ВТД «Університетська книга». 2008. – 543с.
2. Ільченко В.Ю., Карасьов П.І. Лімонт А.С. Експлуатація машинно-тракторного парку в аграрному виробництві. – К.: Урожай,1993.–288 с.
3. Гуревич А.М., Болотов А.К., Судницин В.И. Конструкция тракторов и автомобилей. – М.: Агропромиздат, 1989. – 368 с.
4. Кленин Н.И., Сакун В.А. Сельскохозяйственные и мелиоративные машины. – М: Колос, 1994. – 671с
4. Мельник І.І, Тивоненко І.Г., Фришев С.Г Інженерний менеджмент / За ред. І.І. Мельника. Навчальний посібник. – Вінниця: Нова Книга, 2007. – 536 с.
5. Сандромирський М.Г., Бойко М.Ф., Лебедєв А.Т. та ін. Трактори та автомобілі. – К.: Вища школа, 2000. – 357 с.
6. Ільченко В.Ю., Карасьов П.І. Лімонт А.С. Експлуатація машинно-тракторного парку в аграрному виробництві.– К.: Урожай,1993– 288 с.
7. Лімонт А. С. Практикум із машиновикористання в рослинництві : Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / А. С. Лімонт, І. І. Мельник, А. С. Малиновський, В. В. Марченко, В. Л. Гуз, І. М. Грищенко. - К. : Кондор, 2004. - 282 с.
8. Пастухов В.І. Довідник з машиновикористання в землеробстві : Навч. посіб. для студ. / В. І. Пастухов, А. Г. Чигрин, П. А. Джолос, І. І. Мельник, В. Ю. Ільченко, О. І. Анікєєв, М. О. Циганенко, С. І. Пастушенко. - Х. : "Веста", 2001. - 343 с.

9. Мельник І.І. Управління системами машин у виробничих процесах рослинництва : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / І.І. Мельник, В.Д. Войтюк, С.М. Бондар, Л.С. Шимко. - Ніжин: Аспект-Поліграф, 2013. - 503 с.
10. Гуков Я.С. Обробіток ґрунту. Технологія і техніка. Механіко-технологічне обґрунтування енергозберігаючих засобів для механізації обробітку ґрунту в умовах України / Я.С. Гуков. - К. : Нора-Принт, 1999. - 280 с.
11. Заїка П.М. Теорія сільськогосподарських машин: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. техн. профілю. Т. 1, ч. 1. Машини та знаряддя для обробітку ґрунту / П. М. Заїка; Харк. держ. техн. ун-т сіл. госп-ва. - Х. : Око, 2001. - 443 с.
12. Заїка П.М. Теорія сільськогосподарських машин: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. техн. профілю. Т. 1, ч. 2. Машини для сівби та садіння / П. М. Заїка; Харк. держ. техн. ун-т сіл. госп-ва. - Х. : Око, 2001. - 451 с.
13. Бакум М.В. Проектування сільськогосподарських машин: Навч. посіб. Ч.1. Плути загального призначення / М. В. Бакум, С. П. Нікітін, А. В. Сергєєва; Харк. держ. техн. ун-т сіл. госп-ва. - Х., 2003. - 334 с.
14. Мельник Ю.Ф. Машини для обробітку ґрунту та сівби: навч. посіб. / Ю.Ф. Мельник, Ю.Я. Лузан, С.І. Мельник, О.О. Шевченко, Я. М. Гадзalo, Б. К. Супіханов; Укр. НДІ прогнозування та випробування технологій для с.-г. вир-ва ім. Л.Погорілого. - Дослідницьке, 2009. - 288 с. - (С.-г. техніка - XXI).
15. Войтюк Д.Г. Сільськогосподарські машини. Основи теорії та розрахунку: Підручник / Д.Г. Войтюк, В.М. Бараповський, В.М. Булгаков та ін.; за ред. Д.Г. Войтюка. – К.: Вища освіта, 2005. – 464 с.: іл.
16. Назаренко І.І. Землеробство та меліорація. Підручник /Назаренко І.І., Смага І.С., Польчина С.М., Черлінка В.Р.; за ред.. І.І.Назаренка. – Чернівці: Книги- XXI, 2006. – 543с.
17. Бакум М.В. Меліоративні машини. Навчальний посібник/ Бакум М.В., Бобрусь І.С., Лук'яненко В.М., Трофимченко Ю.І. - Харків. ХДТУСГ. 2001. - 308с.: іл.
18. Войтюк Д.Г. Сільськогосподарські та меліоративні машини: Підручник / Д.Г. Войтюк, В.О. Дубровін, Т.Д. Іщенко та ін.; За ред. Д.Г. Войтюка. — К.: Вища освіта, 2004. — 544 с.; іл.
19. Ромашенко М.І. Системи краплинного зрошення. Навчальний посібник / Ромашенко М.І., Доценко В.І., Онопрієнко Д.М., Шевелєв О.І.; за ред. академіка УААН М.І. Ромашенка. - Дніпропетровськ:, ОOO ПКФ „Оксамит-текст”, 2007 - 175 с.
20. Шмат К.І. Робочі процеси і розрахунок сільськогосподарських машин. Навчальний посібник. / К.І. Шмат та ін. – Херсон: ОЛДІ-плюс, 2004. – 308 с.: іл.
21. Кленин Н.И. Сельскохозяйственные и мелиоративные машины./ Н.И. Кленин, В.А. Сакун. - М.: "Колос", 1980, 671с., ил.
22. Техническое описание систем капельного орошения. РОСТА, Мелитополь, 2009 – 30с.
23. Марченко В. Механізація та технології обробітку ґрунту / В. Марченко. – Київ: Agroexpert, 2019. – 200 с. – (ISBN: 978-966-2730-05-0).
24. Капустин В.П., Сельскохозяйственные машины. Учебное пособие/ Капустин В.П., Глазков Ю.Е. . – М: Инфра-М Серия, 2016. – 200 с. – (ISBN: 978-966-2730-05-0).
25. Гуляев В.П. Сельскохозяйственные машины. Краткий курс. – М: Лань, 2022. – 240 с. – (3). – (Механизация и электрификация с/х).
26. Серія посібників УкрНДІПВТ ім. Л. Погорілого "с.-г. техніка XXI" . «Машини та обладнання для зрошення», «Машини для збирання зернових колосових культур», "Машини для обробітку ґрунту та сівби"; "Машини для хімічного захисту рослин"; "Машини для заготівлі та приготування кормів"; "Машини і обладнання для зрошування"; "Машини і обладнання для приготування та внесення добрив"; "Машини, агрегати та комплекси для післязбиральної обробки і зберігання зернових культур"; "Засоби малої механізації в рослинництві".

6.4. Інформаційні ресурси:

1. Бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Бібліотека ім. В.Г. Короленко. URL: <http://korolenko.kharkov.com/>
3. Автореферати дисертаций Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. URL:http://www.nbuv.gov.ua/data_base

4. Технологические регулировки сельскохозяйственных машин [Электронный ресурс] . http://lib.sau.sumy.ua/cgi-bin/irbis64r_12/cgiirbis_64.exe?LNG=&C21COM=2&I21DBN=EB&P21DBN=EB&Z21ID=102448663359123615&Image_file_name=d:%5C%5Cbook_internet%2F2014%2F6558.djvu&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1
5. Сельскохозяйственные машины [Электронный ресурс] http://lib.sau.sumy.ua/cgi-bin/irbis64r_12/cgiirbis_64.exe?LNG=&C21COM=2&I21DBN=EB&P21DBN=EB&Z21ID=102448663359123615&Image_file_name=d:%5C%5Cbook_internet%2F2014%2F6557.djvu&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1
6. Сільськогосподарські машини. Основи теорії та розрахунку [Электронный ресурс] : http://lib.sau.sumy.ua/cgi-bin/irbis64r_12/cgiirbis_64.exe?LNG=&C21COM=2&I21DBN=EB&P21DBN=EB&Z21ID=102448663359123615&Image_file_name=d:%5C%5Cbook_internet%2F2014%2Fknigi%2Fsgmash.djvu&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1
7. Машины для посева и посадки сельскохозяйственных культур[Электронный ресурс]: http://lib.sau.sumy.ua/cgi-bin/irbis64r_12/cgiirbis_64.exe?LNG=&C21COM=2&I21DBN=EB&P21DBN=EB&Z21ID=102448663359123615&Image_file_name=d:%5C%5Cbook_internet%2F2014%2F6559.pdf&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1
8. Гевко Р.Б., Ткаченко І.Г., Павх І.І. Машини сільськогосподарського виробництва - Тернопіль:, 2005. - 228 с. http://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/123456789/14777/1/Mashyny_siljsjkogospodarsjkogho_vyrobnyctva.pdf
9. Сільськогосподарські та меліоративні машини: Підручник / Д.Г. Войтюк, С36 В.О. Дубровін, Т.Д. Іщенко та ін.; За ред. Д.Г. Войтюка. — К.: Вища освіта, 2004. — 544 с.; іл. <https://studfile.net/preview/1863006/>
10. Сільськогосподарські машини. (АГРООСВІТА) Електронний підручник. http://192.162.132.48:5000/MyWeb/manual/agroingenerija/silskogospodarski_mashynu/teoria/10-14/10.htm
11. Бібліотека Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка <https://library.khntusg.com.ua/>
12. Електронна бібліотека Національної академії наук України та Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. <http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?C21COM=F&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB>

6.5. Програмне забезпечення:

1. Програмний пакет Microsoft Office (текстовий процесор Microsoft Word, табличний процесор Microsoft Excel, програма підготовки презентацій Microsoft PowerPoint).

Рецензія на робочу програму (силабус) освітнього компонента

ОК 21 «Сільськогосподарські машини»

Розробник: ст. викладач кафедри ТСГМТТ Калнагуз Олексій Миколайович

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента гарантом або членом проектної групи	Так	Ні	Коментар
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК	+/-		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають передбаченим ПРН (для обов'язкових ОК)	+/-		
Результати навчання за освітнім компонентом дають можливість вимірюти та оцінити рівень їх досягнення	+/-		

Член проектної групи ОП АгроЯнженерія
(назва)

Семирненко Ю.І.
(ПІБ)

(підпис)

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента викладачем відповідної кафедри	Так	Ні	Коментар
Загальна інформація про освітній компонент є достатньою	+/-		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК	+/-		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) дають можливість вимірюти та оцінити рівень їх досягнення	+/-		
Результати навчання (ДРН) стосуються компетентностей студентів, а не змісту дисципліни (містять знання, уміння, навички, а не теми навчальної програми дисципліни)	+/-		
Зміст ОК сформовано відповідно до структурно-логічної схеми	+/-		
Навчальна активність (методи викладання та навчання) дає змогу студентам досягти очікуваних результатів навчання (ДРН)	+/-		
Освітній компонент передбачає навчання через дослідження, що є доцільним та достатнім для відповідного рівня вищої освіти	+/-		
Стратегія оцінювання в межах освітнього компонента відповідає політиці Університету/факультету	+/-		
Передбачені методи оцінювання дозволяють оцінити ступінь досягнення результатів навчання за освітнім компонентом	+/-		
Навантаження студентів є адекватним обсягу освітнього компонента	+/-		
Рекомендовані навчальні ресурси є достатніми для досягнення результатів навчання (ДРН)	+/-		
Література є актуальною	+/-		
Перелік навчальних ресурсів містить необхідні для досягнення ДРН програмні продукти	+/-		

Рецензент (викладач кафедри)

ТСГМТТ
(назва)

старший викладач Сасенко А.В..
(посада, ПІБ)

(підпис)